

B.A. (Part-II) Examination
Optional Subject (Literature)
PALI AND PRAKRIT
(Literature of Classical Languages)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 100

Note :— Write answers in your own medium.

सूचना :— स्वीकृत माध्यमातून उत्तरे लिहा.

सूचना :— स्वीकृत माध्यम में उत्तर लिखिए।

1. (अ) Translate any **ONE** of the following :—

10

खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे अनुवाद करा :—

निम्नलिखित में से किसी एक का अनुवाद कीजिए :—

(1) अथ खो मुचल्लिन्दो नागराजा सत्ताहस्स अच्चयेन विद्धं विगनवलाहकं देवं विदित्वा भगवतो काया भोगे विनिवेहेत्त्वा सकवण्णं पटिसंघरित्वा माणकवण्णं अभिनिम्मिनित्वा भगवतो पुरतो अट्ठासि पञ्जालिको भगवन्तं नमस्समानो ।
अथ खो भगवा एतमत्थं विदित्वा तायं वेकायं इमं उदानं उदानेसि -

‘सुखो विवेको तुट्ठस्स सुतधम्मस्स परसतो ।

अव्यापज्जं सुख लोके पाणभूतेसु संयमो ।

सुखा विरागता लोके कामानं समतिकुमो

अस्मिमानस्स यो विनयो एतं वे परमं सुखं’ति ।।”

OR/किंवा/अथवा

(2) एवं वुत्ते, राजा माधुरो अवन्तिवुत्तो आयस्मन्तं महाकच्चानं एतदवोच —“अभिकन्तं, भो कच्चान, अभिकन्तं, भो पटिच्छन्नं वा विवरेय्य, मूढहस्स वा मगं अचिक्खेय्य, अन्धकारे वा तेलपज्जोतं धारेय्य-चक्खुमन्तो रूपानि दक्खन्ती’ति; एवमेवं भीता कच्चानेन अनेकपरियायेन धम्मो पकासितो । एसाहं भवन्तं-कच्चानं सरणं गच्छामि धम्मं च भिक्खुसुंद्धं च । उपासकं मं भवं कच्चानो धारेतु अज्जतग्गे पाणुपेतं सरणं गतं’ति ।

(ब) Translate any **ONE** of the following :—

10

खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे भाषांतर करा :—

निम्नलिखित में से किसी एक का अनुवाद कीजिए :—

(1) अतित्ते वाराणसियं ब्रम्हदत्तं रज्जं कारेन्ते बोधिसत्तो - सेट्ठीकुले निब्बातित्वा व्यप्पत्तो पितु अच्चयेन सेट्ठीट्ठानं पापुणि । सो एकं दिवसं निवेसना निक्खमित्वा राजुपट्ठानं अगमासि । अयस्स सरसु धीतरं पस्सिसामि ति त गेहं अगमासि । सा थोकं बधिरघातुका हेति । सा धीतरा सद्धि भुत्तभोजना भत्तसम्मद विनोदयमाना धीतरं पुच्छि । किं अम्म भत्ता ते समोदमानो बियसंवासं वन्ति’ति । ‘अम्म, किं कथेय, यदिसो तुम्हाकं जामाता सीलेन चैव आचारसम्पदाय च तादिसो पब्बजितोपि दुल्लभो’ति ।

OR/किंवा/अथवा

- (2) चित्तं मम अस्सवं विमुत्तं (इति भगवा)
दीघस्तं परिभावितां सुदन्तं ।
पापं पन मे न विज्जति,
अथ चे पत्थयसी पवस्स देव ।।
अनवेतनभत्तो हमस्मि (इति धनियो गोपो)
पुत्ता च मे समानिया अरोगा ।
तेसं न सुणामि किञ्ची पापं
अथ चे पत्थयसी पवस्स देव ।
नाहं भत्तकोऽस्मि कस्सचि (इति भगवा)
निब्बिड्ढेन चराभि सव्वलोके ।
अत्थो भत्तिया विज्जति
अथ चे पत्थयसी पवस्स देव ।।

2. (अ) Translate with reference any **two** of the following :-

10

खालीलपैकी कोणत्याही दोन गाथांचे ससंदर्भ भाषांतर करा :-
निम्नलिखित में से किन्हीं दो गाथाओं का ससन्दर्भ अनुवाद कीजिए :-

- (1) कस्सको परिजानासि न च परसाम ते कसिं ।
कसिं नो पुच्छिन्तो ब्रूहि यथा जानेसु ते कसिं ।।
(2) यथा पि रुचिरं पुष्पं वण्णवन्तं अगन्धकं ।
एवं सुभासिता वाचा अफला होति अकुब्बतो ।।
(3) अक्कोधनो विगतवित्तो हमस्मि (इति भगवा)
अनुत्तीरे महियेकरस्सि वासो ।
चेवन्ता कुटि निब्बुतो गिनि
अथ चे पत्थयसी पवस्स देव ।।

(ब) Translate with reference any **two** of the following :-

10

खालीलपैकी कोणत्याही दोनचे ससंदर्भ भाषांतर करा :-
निम्नलिखित में से किन्हीं दो का ससन्दर्भ अनुवाद कीजिए :-

- (1) चन्दनं तगरं वा' पि उण्णलं अथ वरिसकी ।
एत्तेसं गन्धजानानं सीलान्धो अनुत्तरो ।।
(2) कायमुत्तो वच्चीमुत्तो आहारो उदरे यतो ।
सच्चं करोति निधानं सोरच्च मे पमोचन ।।
(3) पक्कोदनो दुद्धस्सीरो हमस्मि । (इति धनियो गोपो)
अनुत्तीरे महिया समानवासो ।
छन्ना कुटि अहितो गिनी
अथ चे पत्थयसी पवस्स देव ।।

3. (अ) 'मधुर सुत्ताचा' सारांश लिहा. 15
- किंवा
- धनियगोप व भगवान बुद्ध यांचा संवाद स्पष्ट करा.
- (ब) जातक ग्रंथाचे महत्व विशद करा. 15
- किंवा
- सुत्तनिपात या ग्रंथाचे महत्व सांगा.
4. Write short notes on any **two** :— 10
- कोणत्याही दोनवर टिपा लिहा :—
- किन्ही दो पर टिप्पणी लिखिए :—
- (1) जातक कथा
- (2) धम्मपद
- (3) पुष्पवग्ग
- (4) एवं मे सुत्तं
- (5) विनयपिटक
5. (अ) खालील शब्दांची संधी करा (कोणतेही पाच) :— 10
- (1) यतो + उदकं
- (2) तस्स + एको
- (3) तेन + उपसङ्कमि
- (4) महा + इच्छे
- (5) सो + अपि
- (6) पुरिसो + उत्तमो
- (7) सु + आगतं
- (ब) खालील शब्दांचा विग्रह करून समासाचे प्रकार लिहा (कोणतेही पाच) :— 10
- (1) कुम्भकारो
- (2) बुद्धसासन
- (3) देवनगरं
- (4) सकटसतानी
- (5) सीलधनं
- (6) मातापिता
- (7) लंबकण्णो

